

Energie-Nederland: voor 2024 alleen gerichte maatregelen voor de doelgroep die compensatie echt nodig heeft

Uitgangspunten

- Energie-Nederland denkt graag mee over mogelijke gerichte maatregelen waarmee de overheid huishoudens tijdelijk kan compenseren voor de (nog) relatief hoge energierekening in 2024.
- Energieleveranciers willen dat vooral klanten met betalingsproblemen geholpen worden - maar wel zodanig dat overheid en energieleveranciers ieder hun eigen rol vervullen.
- Energie-Nederland komt daarmee tot onderstaande voorwaarden voor mogelijke gerichte tijdelijke maatregelen.
- Hierbij is uitgegaan van het standpunt van Energie-Nederland dat ingrijpen in de markt(werking) ongewenst is en dat voor 2024 geen voortzetting plaatsvindt van de huidige tijdelijke regeling prijsplafond via de energieleveranciers.
- Hiermee wordt voortgebouwd op de vergelijkbare analyse die vorig jaar is uitgevoerd voor het Kernteam Aanpak energiearmoede met het ministerie van SZW.

Los van de keuze voor een vorm van compensatie kunnen compensatiemaatregelen niet los worden gezien van het structurele probleem van armoede. In die context bestaat *energiearmoede* niet en betreffen specifieke maatregelen hiertegen voornamelijk symptoombestrijding voor een deel van de effecten van armoede in het algemeen. Alleen het (tijdelijk) compenseren van een hoge energierekening lost armoede en problematische schulden niet op. Hiervoor is structureel sociaal en inkomensbeleid noodzakelijk, in combinatie met het energiezuiniger maken van (huur)woningen. Zie ook recente publicaties van TNO en KNMG.

Nadelen (voortzetting) Tijdelijke Prijsplafondregeling

- Negatief effect op marktwerking: interventie op marktprijzen is ongewenst
- Ingrijpen in financieel resultaat (beperking marge a.g.v. 'zorgen over mogelijke overwinsten') bij energieleveranciers is ongewenst
- Ingewikkelde ingreep op de al zo ingewikkelde energierekening (gewogen gemiddelde contractprijs gekoppeld aan dagelijkse profiel fracties en samenloop met salderen over jaarlijkse verrekenperiode)
- Betreft een zeer brede generieke toepassing, waardoor overcompensatie plaatsvindt
- Gedwongen toepassing op alleen die wettelijk gedefinieerde groep aangeslotenen die mogelijk is - kleinverbruikers (huishoudens en kleine ondernemingen) en voor elektriciteit gecombineerd met verblijfsfunctie uit de toepassing van de teruggave energiebelasting) - maakt dat sprake kan zijn van staatssteun aan bedrijven
- Geen volledige dekking van de gewenste doelgroep vanwege dat alleen een koppeling aan de aansluiting en de aangeslotene mogelijk is (o.a. blokaansluitingen, huur inclusief energie, etc. worden niet bereikt), waardoor aanvullende regelingen noodzakelijk zijn om doelgroep alsnog te bereiken

Randvoorwaarden voor een gerichte compensatie

1. Compensatie moet gericht zijn: allereerst op lage inkomens, zo mogelijk gecombineerd met een (relatief) hoog verbruik
 - >> Er is nu geen instantie die zowel inkomens- als energieverbruiksgegevens heeft
 - >> Compensatie alleen wanneer prijzen niet normaliseren; bijvoorbeeld alleen compensatie wanneer de prijzen boven een bepaald niveau komen
2. Het moet praktisch uitvoerbaar zijn: balans tussen gerichtheid en uitvoerbaarheid
 - >> Hoe ingewikkelder (en gericht) de regeling, hoe moeilijker uitvoerbaar tegen hogere kosten
 - >> Het compenseren van de kosten van de energieleveranciers moet voor zowel RVO uitvoerbaar zijn (controle) als voor de energieleveranciers (ongewenste toetsingsdruk op bedrijfsvoering en uitvoering(skosten))
3. Uitvoering van maatregelen ligt primair bij de overheid; dataveiligheid uitvoeringstechnisch niet gegarandeerd gezien betrokkenheid 60 energieleveranciers
 - >> In de uitvoering kunnen energieleveranciers alleen een ondersteunende rol hebben op voorwaarde dat de operationele impact daarvan gering is en er geen wijzigingen plaatsvinden gedurende het kalenderjaar (eenmalige vaststelling doelgroep)
 - >> Leveranciers beschikken bij de uitvoering van maatregelen op geen enkel moment over een inkomensindicatie van klanten; energieleveranciers zijn niet ingericht op het gebruik en de beveiliging van persoonsgegevens van dit gevoeligheidsniveau
 - >> Verbruiksgegevens kunnen alleen met een aan de overheid gelieerde uitvoeringsinstantie gedeeld worden op basis van een solide wettelijke grondslag
4. Voorkomen moet worden dat maatregelen die zien op een generieke verlaging van de energiebelasting op gas een direct negatief effect hebben op inkomsten warmteleveranciers als gevolg van vaststellen tarieven door ACM op basis van Niet Meer Dan Anders ten opzichte van kosten bij gas.
5. Maatregelen zetten geen rem op de energietransitie en dragen bij voorkeur bij aan verduurzaming, waaronder energie-efficiency

Advies Energie-Nederland

Energie-Nederland is voorstander om voor 2024 alleen uit te gaan van gerichte maatregelen voor de doelgroep die compensatie voor een hoge energierekening echt nodig heeft.

Om die reden heeft het de voorkeur van Energie-Nederland om niet verder te gaan met generieke maatregelen, waaronder voortzetting van het prijsplafond van de energieleveranciers en geen maatregelen te introduceren waarbij energieleveranciers de beschikking krijgen over gevoelige persoonsgegevens als inkomen, waaronder het invoeren van een sociaal tarief (vergelijkbaar met België).

Voorbeelden van mogelijke maatregelen die kunnen voldoen aan de genoemde randvoorwaarden zijn onder andere:

- a. Maandelijks energietoeslag via gemeenten
 - >> hoogte meebewegend met niveau energieprijzen
- b. Energietoeslag via de Belastingdienst
 - >> vanuit aansluitregister is eventueel standaard jaarverbruik aan te leveren
- c. Verhoging Zorgtoeslag met een tijdelijke 'energiecomponent'
 - >> maakt gebruik van bestaande 'infrastructuur'
- d. Overnemen Tijdelijk Noodfonds Energie door de overheid
 - >> resulteert in een directe compensatie op de energienota

Overige alternatieve maatregelen

Mogelijke maatregelen hoeven niet alleen te bestaan uit (alleen) gerichte financiële compensatie.

De overheid kan bijvoorbeeld ook kiezen voor het vergoeden van de volledige kosten voor isolatie of duurzame opwek aan iemand met een minimum inkomen (versus 4 jaar lang voor 2000 euro de hoge energierekening te compenseren).

Voorbeelden:

- bij het aanvragen van ISDE voor isolatie volgt een fors hoger subsidiebedrag wanneer iemand in een relatief lage inkomenscategorie valt / een uitkering heeft (voor woning eigenaren);
- het puntensysteem voor huurders houdt voldoende rekening met de extra energiekosten zodat de eigenaar tijdig stappen onderneemt: huur wordt gekort zodat de verhuurder bij woningen met een slecht energielabel zelf de financiële gevolgen voelt i.p.v. de huurder die het energiecontract sluit.

A 14.06.2022

16/6 13.30

TER ADVIES VOOR GESPREK OP 16/6

Staatssecretaris T&D

Programma Ketenregie

Inlichtingen

dhr. 5.1.2e
T 5.1.2e
5.1.2e@minfin.nl
www.minfin.nl

Auteur

dhr. 5.1.2e

nota

Annotatie gesprek met Energie Nederland

Datum

14 juni 2022

Notanummer

2022-0000169761

Bijlagen

geen

Aanleiding

Op 16 juni heeft u een gesprek met Cora van Nieuwenhuizen van Energie Nederland. In dat gesprek wil de Energie Nederland spreken over de samenwerking rondom de afwikkeling van de private schulden vanuit Herstel toeslagen. Daarnaast willen ze met u in gesprek over energiearmoede en de eventuele relatie de gedupeerden. In samenwerking met de VNG en AFEP is deze notitie tot stand gekomen. U wordt in het gesprek ambtelijk ondersteunt door

5.1.2e

Kernpunten

- Energie Nederland wil graag in gesprek gaan over energiearmoede en de relatie die dit heeft met de toeslagenaffaire. Daarover kunnen we de volgende standpunten meegeven:
- Als na de afloop van de schuldenaanpak en het moratorium er nieuwe achterstanden ontstaan door energiekosten dan staat dit natuurlijk los van de toeslagenproblematiek en heeft het te maken met de (landelijk) stijgende energieprijzen. Standpunt: Geen voorstander om de twee problemen aan elkaar te koppelen.

Toelichting

Stand van zaken samenwerking

- De samenwerking en afhandeling van de private schuldenaanpak met de energiebedrijven verloopt goed. Er is een goede samenwerking gerealiseerd tussen MinFin, SBN en de energiebedrijven via EnergieNL.
- Maandelijks is er een overleg met de koepels en private schuldeisers om de uitvoering van de schuldenaanpak te bespreken. Er zijn nauwe contacten gelegd om snel eventuele issues te kunnen oplossen.
- De samenwerking met EnergieNL en de achterban verloopt goed en er zijn geen issues voorgevallen.
- Wisseling van de wacht, zowel aan hun kant, 5.1.2e ging en Cora van Nieuwenhuizen kwam als aan onze kant. Dus frisse start op een stevig fundament.

Afspraken betalingsregeling

Voor schulden die niet binnen de private schuldenaanpak worden afgelost, zijn in het najaar 2021 bestuurlijke afspraken gemaakt. Energiebedrijven bieden gedupeerden voor deze schulden actief goede betalingsregelingen aan om gedupeerden zo goed mogelijk te ondersteunen om de schulden zelf af te lossen. Ook deze afspraak loopt voorspoedig en hier spelen geen issues.

Voortgang afwikkeling private schulden

- De uitvoering van de private schuldenregeling bij SBN is gestart op 5 januari. Sindsdien verloopt de uitvoering goed. Inmiddels (13-06) hebben +-8.294 ouders of toeslagpartners zich gemeld. Ruim 25% van de schuldenlijsten is afgerond (beschikt).
- De verwachte doorlooptijd van de afhandeling van een schuldenlijst is drie maanden. De reactietijd van schuldeisers speelt hierbij een grote rol. In deze wachttijd zit grote variatie, vanwege het aantal en type schuldeisers dat op een lijst kan staan.
- Het aantal schuldenlijsten neemt momenteel nog sneller toe dan er capaciteit kan worden toegevoegd door SBN. Ook doordat de kredietbanken veel capaciteit nodig hebben voor reguliere schuldenbegeleiding aan burgers, o.a. vanwege de arbeidsmarkt, inflatie en energieprijsstijging. Er is veel prioriteit gegeven aan gedupeerden die uit moratorium zijn gelopen. Nu de aantal gedupeerden dat uit moratorium lopen snel dalen en SBN-proces op stoom is gekomen, is de verwachting dat binnenkort het aantal beschikkingen de instroom zal overtreffen.
- Omdat SBN nu ruim 5 maanden open is, zullen er in de komende periode de schuldenlijsten van veel ouders afgerond worden.

om nog nadere info (niet t.b.v. de gesprekken)

Energiearmoede

- Het CPB heeft onderzoek gedaan naar energiearmoede. Hieruit blijkt dat de groep kwetsbare huishoudens, die te maken krijgen met betaalbaarheidsproblemen als gevolg van de hoge inflatie, groot is. Het gaat niet alleen om huishoudens in de laagste inkomensgroep (tot 120% sociaal minimum) maar ook de groep hierboven (120% sociaal minimum tot modaal). Deze huishoudens zullen hun consumptie moeten aanpassen (wat maar tot beperkte hoogte kan) of interen op hun buffers.
- Het CPB constateert dat het huidige beleid slechts deels doeltreffend is. Zo verlaagt een verlaging van de indirecte belastingen (energiebelastingen, btw, accijnzen) de kosten voor iedereen en dus ook voor de huishoudens die de prijsstijgingen beter kunnen dragen. Bij besluitvorming over de aanvullende koopkrachtmaatregelen waren de beleidsopties echter zeer beperkt i.v.m. snelle uitvoering. Deze stresstest laat volgens het CPB ook zien dat er geen gemakkelijke oplossingen zijn om dit probleem op te lossen. Ook daarom is het belangrijk om hier goed naar te kijken en in de augustusbesluitvorming een besluit te nemen.

Energieproblematiek bij gedupeerden

- Het is niet zo dat gedupeerde ouders meer of minder in de problemen komen door de stijgende energieprijzen. Dit is gelijk als met alle andere huishoudens afhankelijk van hun inkomen, of ze wel of niet een vast contract hebben met hun energieleverancier (dus nog geen

last hebben van de stijgende prijzen) en andere factoren zoals isolatie van hun woning, gezinssamenstelling etc.

- Over het algemeen weten we dat gedupeerden die in sociale woningen zitten die slecht geïsoleerd zijn en een beneden modaal inkomen hebben harder geraakt worden dan andere. Maar dit geldt niet alleen voor gedupeerde ouders maar voor alle inwoners.
- Gedupeerde ouders kunnen in de problemen komen door de stijgende energieprijzen maar dat is niet anders als reguliere huishoudens.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Minister van Financiën S.A.M. Kaag
Korte Voorhout 7
2511 CW
Den Haag

Ons kenmerk 2.023.004
Behandeld door 5.1.2e
Telefoon 5.1.2e
E-mail 5.1.2e@energie-nederland.nl
Datum 22 februari 2023
Betreft Gerichte maatregelen hoge energierekening 2024

Geachte minister Kaag,

De minister van Economische Zaken heeft eind vorig jaar in een debat over de tijdelijke prijsplafondregeling toegezegd de Tweede Kamer voor 1 april 2023 te informeren over mogelijke maatregelen in 2024 om hoge energiekosten te kunnen compenseren. Uw departementen zijn de mogelijkheden hiervoor momenteel aan het inventariseren.

Ondanks dat de groothandelsprijzen weer gestabiliseerd lijken te zijn, zijn de oorzaken voor de hoge handelsprijzen nog niet weg. De relatief hogere energierekening lijkt hiermee voorlopig een structureel karakter te hebben. Daarom blijven maatregelen hard nodig om de effecten van de hoge energierekening bij lagere inkomens op te kunnen vangen. Energie-Nederland heeft bij haar leden geïnventariseerd welke mogelijkheden zij zien om in 2024 hun klanten, die moeite (blijven) hebben met het betalen van de energierekening, het best geholpen kunnen worden. In bijgaand position paper is op basis van de uitkomst hiervan een advies aan het Kabinet geformuleerd.

Energie-Nederland is van mening dat voor 2024 alleen sprake kan zijn van gerichte maatregelen voor de doelgroep die compensatie echt nodig heeft. Compensatie moet gericht zijn: allereerst op lage inkomens, zo mogelijk gecombineerd met een (relatief) hoog verbruik. Uitvoering van gerichte maatregelen ligt primair bij de overheid. Energieleveranciers kunnen wettelijk alleen kleinverbruikers (huishoudens en kleine zakelijke aansluitingen) identificeren

Parkstraat 83
2514 JC Den Haag
070 311 43 50

5.1.2e@energie-nederland.nl
energie-nederland.nl

5.1.2e

en zijn niet ingericht op het gebruik en de beveiliging van persoonsgegevens van dit gevoeligheidsniveau.

Om die reden heeft het de voorkeur van Energie-Nederland om niet verder te gaan met generieke maatregelen, waaronder voortzetting van het prijsplafond van de energieleveranciers en geen maatregelen te introduceren waarbij energieleveranciers de beschikking krijgen over gevoelige persoonsgegevens als inkomen, waaronder het invoeren van een sociaal tarief (vergelijkbaar met België).

Energieleveranciers proberen klanten te helpen met het betalen van hun energierekening. Dit doen ze door maatwerk, zoals het verlenen van uitstel van betaling of een betalingsregeling. Leveranciers zetten daarnaast in op intensieve doorverwijzing naar laagdrempelige hulp zoals Geldfit.nl en het ondersteunen van en samenwerking met gemeenten voor een groter hulpaanbod. Het betreft hier echter oplossingen voor de korte termijn en deze zijn veelal ingericht voor (problematische) schulden die door individuele situaties zijn ontstaan. Verschillende leveranciers dragen bij aan het Tijdelijke Noodfonds Energie, samen met stichting Nederlandse Schuld hulproute en SchuldenLabNL, om degenen op te vangen die ondanks alle genomen maatregelen toch het laatste deel van de energierekening niet kunnen betalen. Energieleveranciers zetten om dezelfde reden ook volop in op energiebesparing.

Graag gaan wij met u in gesprek over mogelijke gerichte maatregelen voor de doelgroep die compensatie echt nodig heeft en lichten wij ons advies nader toe. Wij vernemen graag op korte termijn wanneer dit gesprek kan plaatsvinden.

Met vriendelijke groeten,

5.1.2e	
5.1.2e	(Mar 8, 2023 14:41 GMT+1) bij afwezigheid

Cora van Nieuwenhuizen
Voorzitter

Bijlage: Position Paper

Brief aan minister Kaag FIN - Gerichte maatregelen hoge energierekening 2024

Final Audit Report

2023-03-08

Created:	2023-03-08		
By:	5.1.2e	(5.1.5 @energie-Nederland.nl)
Status:	Signed		
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAFP2u0NUhZaHnC0WEeS10RRrWFXKsf		

"Brief aan minister Kaag FIN - Gerichte maatregelen hoge energierekening 2024" History

 Document created by 5.1.2e (5.1.5 @energie-Nederland.nl)
2023-03-08 - 1:19:07 PM GMT- IP address: 92.67.153.89

 Document emailed to 5.1.2e @energie-nederland.nl for signature
2023-03-08 - 1:19:28 PM GMT

 Email viewed by 5.1.2e @energie-nederland.nl
2023-03-08 - 1:40:35 PM GMT- IP address: 92.67.153.89

 Signer 5.1.2e @energie-nederland.nl entered name at signing as 5.1.2e
2023-03-08 - 1:41:03 PM GMT- IP address: 92.67.153.89

 Document e-signed by 5.1.2e 5.1.2e @energie-nederland.nl)
Signature Date: 2023-03-08 - 1:41:05 PM GMT - Time Source: server- IP address: 92.67.153.89

 Agreement completed.
2023-03-08 - 1:41:05 PM GMT

Adobe Acrobat Sign